

JAVNO PREDUZEĆE - KÖZVÁLLALAT - PUBLIC ENTERPRISE

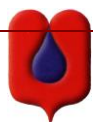
PALIĆ · LUDAŠ

Kanjiški put 17a, 24413 Palić
tel: 024/753-121, fax: 024/753-474
e-mail: office@palic-ludas.rs
www.palic-ludas.rs www.ludas.rs

Godišnji izveštaj o realizaciji programa upravljanja Park prirode „Palić” za 2013. godinu

PALIĆ, JANUAR 2014.

Uvod

U skladu sa članom 54. Zakona o zaštiti prirode ("Sl. glasnik RS", br. 36/09, 88/10 i 91/10-ispr.) i članom 13. Odluke o proglašenju zaštićenog područja Park prirode "Palić" („Službeni list“ Grada Subotice br. 15/2013 i 17/13-ispr.), upravljač zaštićenog područja izveštava o realizaciji Godišnjeg programa upravljanja Parkom prirode „Palić“ nadležnu lokalnu samoupravu – Grad Suboticu - koja je i donela akt o zaštiti područja („Službeni list“ Grada Subotice br. 15/2013 i 17/13-ispr.).

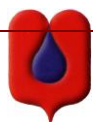
Donošenjem Odluke o proglašenju zaštićenog područja Park prirode "Palić" pod br. I-00- 501-307/2013 i objavljivanjem u Službenom listu Grada Subotice br. 15/2013 i 17/13-ispr. na snagu je stupila zaštita predmetnog područja. Istom Odlukom je kao upravljač je određeno Javno preduzeće „Palić-Ludaš“.

Godišnji program upravljanja Parkom prirode „Palić“ za 2013 - 2014. godinu je Privremeni program, u skladu sa Odlukom o zaštiti zaštićenog područja Park prirode „Palić“ i *Predlogom za stavljanje pod zaštitu kao zaštićenog područja III kategorije – Studija zaštite* (prostorni koncept sa predloženim režimima zaštite) i važi do juna 2014. godine – do donošenja desetogodišnjeg Plana upravljanja i godišnjeg Programa upravljanja za Park prirode „Palić“.

Glavni ciljevi i zadaci

Definisani su privremenim Programom upravljanja Parkom prirode „Palić“ 2013 -2014.

- Implementacija novog koncepta zaštite
- Rad na Pravilniku o režimu vode jezera Palić – usklađivanje vodnog režima sa potrebama zaštite prirode
- Plan i realizacija remedijacije jezera
- Program monitoringa ekosistema jezera
- Programi prezentacije prirodnih vrednosti
- Programi revitalizacije i rekonstrukcije delova Velikog Parka, rad na zaštiti i očuvanju kultuno-istorijskih i hortikulturalnih vrednosti
- Plan namene površina/Plan uređenja predela
- Program turističke ponude – kroz koncept zaštite biodiverziteta i resursa vode jezera
- Programi mudrog korišćenja prirodnih resursa
- Aktivne mere zaštite i revitalizacija ugroženih staništa prirodnih retkosti (vlažne livade, stepski i peščarski fragmenti, strogo zaštićeni i zaštićeni taksoni – kornjača, čigra, vidra i dr.);
- Razvijanje i unapređivanje čuvarske službe
- Nastavak razvijanja baze podataka u funkciji upravljanja, korišćenja i monitoringa stanja u cilju definisanja projekta aktivne zaštite i boljeg čuvanja zaštićenog područja;
- Uspostavljanje kolaborativnih vidova saradnje sa korisnicima područja i lokalnim stanovništvom;
- Nastavak razvijanja tradicionalnih vidova korišćenja resursa u cilju smanjenja degradacionih procesa i istovremeno razvoja održivog korišćenja prirodnih resursa (košenje, ispaša, seča trske);
- Razvijanje daljih oblika prezentacije prirodnih vrednosti područja, edukativnih, rekreativnih, eko i etno turističkih sadržaja uz dalje uređivanje Vizitorskog centra *Ludaš* kao mesta prijema posetilaca za sva zaštićena područja oko Subotice.

Realizacija aktivnosti:

Čuvanje i održavanje

Čuvanje i nadzor u Parku prirode „Palić“ je kontinuirani zadatak u cilju preventivne zaštite staništa prirodnih vrednosti, a u skladu sa članom 109. i 110. Zakona o zaštiti prirode ("Sl. glasnik RS", br. 36/09, 88/10 i 91/10-ispr). Sprovodio ga je jedan čuvar prirode i jedan ribočuvar (po potrebi je angažovano više čuvara i ribočuvara).

Čuvar zaštićenog područja je tokom godine nadgledao sprovođenje režima zaštite prirodnih vrednosti, namenu i korišćenje površina od strane svih korisnika prostora, kao kršenje zabrane pristupa, sportski ribolov na nedozvoljenom mestu, izlivanje otpada u jezero, lov unutar zaštićenog područja. O svim promenama nastalim u zaštićenom području izveštavao je kontinuirano kroz terenski dnevnik. Stručna služba je pratila stanje i obaveštavala korisnike o neophodnosti zaustavljanja započete aktivnosti koja nije u skladu sa merama zaštite (3 slučajeve). Tokom godine je podneta jedna prijava nadležnoj inspekciji.

Nastavljeno je sa sistemskim praćenjem sprovođenja uslova zaštite prirode u saradnji sa inspekcijom.

Rad čuvarske i ribočuvarske službe je delom sufinansiran sredstvima iz budžeta Grada Subotice, delom sredstvima Ministarstva životne sredine, rudarstva i prostornog planiranja, a delom i preko posebnih projekata (prema Gradu, Pokrajini).

Nastavljeno je sa radom na interaktivnoj bazi podataka za sva zaštićena područja kojima upravlja JP „Palić – Ludaš“. Pokazalo se da se osnovni ciljevi uspostavljanja baze – povećana efikasnost praćenja stanja, delatnosti čuvarske službe, kao i adekvatnog planiranja obilaska terena i izvršenja ostalih radnih zadataka, uspešno realizuju.

Kadrovski resursi

U Sektoru zaštite prirode JP "Palić-Ludaš" je zaposleno 10 ljudi:

Šef sektora (VSS)

Stručni saradnik (VSS)

Stručni saradnik za zaštitu prirode (VSS)

Koordinator čuvarske službe/kartografija/baza podataka (VŠS)

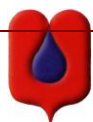
Čuvar vodič (SSS)

Čuvar (SSS)

3 ribočuvara (NSS)

Čuvar (NSS)

Imajući u vidu da Javno preduzeće "Palić – Ludaš" pored Parka prirode „Palić“ upravlja sa još četiri zaštićena područja (oko 7500 ha), postojeća kadrovska struktura nije zadovoljavajuća (čuvarska služba sa nedovoljnim stepenom obrazovanja i nedovoljan broj stručnih saradnika potrebnih profila).

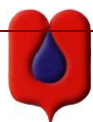
Unapređenje

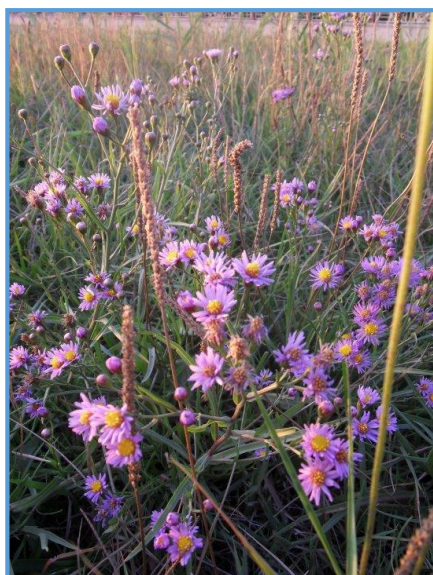
Učešće u realizaciji dokumenta *Platforma za unapređenje ekološkog statusa Palićkog jezera i njegove okoline*

- I. Nastavilo se sa učešćem u aktivnostima savetodavnog tela preduzeća D.O.O. „Park Palić“ - **Savet za vode**, sastavljenog od lokalnih eksperata za različite oblasti upravljanja vodama uključujući i g. Mišela Romana – hidrologa iz Nemačkog GIZ-CIM programa. Savet je problem trenutnog stanja i stepena opterećivanja jezera Palić sagledao u mnogo širem kontekstu i na osnovu tih saznanja predložio čitav niz neophodnih mera i aktivnosti usmerenih ka unapređenju ekološkog statusa jezera i njegove okoline, a sve sa ciljem unapređenja upotrebljivosti ovog resursa za turističke, rekreativne, sportske i svrhe zaštite prirode.
1. **Sprečavanje daljeg zagađivanja jezera Palić**
 - 1.1. Izmeštanje mesta za odlaganje digestovanog mulja iz gradskog postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda (PPOV)
 - 1.2. Povećanje efikasnosti rada postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda (PPOV)
 - 1.3. Evidencija i sanacija zagađivača u zaštitnoj zoni zaštićenog područja Park prirode „Palić“
 - 1.4. Rešavanje problema otpadnih voda na području naselja Palić
 - 1.5. Formiranje zaštitnog pojasa (buffer zone) oko jezera radi smanjenja difuznog uliva nutrijenata i štetnih materija od poljoprivrednih aktivnosti u jezero
 - 1.6. Ograničenje korišćenja veštačkog đubriva i hemijskih zaštitnih sredstava u slivnom području jezera Palić
 - 1.7. Promocija autonomnih sistema za tretman komunalnih otpadnih voda
2. **Unapređenje sistema upravljanja jezerom Palić i njegovom okolinom**
 - 2.1. Funkcionalna rejonizacija jezera Palić i izrada programa održavanja vodene vegetacije u skladu sa potrebama korisnika resursa
 - 2.2. Unapređenje tehničke osposobljenosti upravljača za upravljanje zaštićenim dobrom
 - 2.3. Formiranje i primena sistema upravljanja vodnim režimom u skladu sa zaštitom i režimom korišćenja resursa
3. **Rešavanje posledica dosadašnjih negativnih uticaja na jezero Palić**
 - 3.1. Revitalizacija životnih zajednica jezera Palić
 - 3.1.1. Revitalizacija akvatičnih zajednica jezera Palić
 - 3.1.2. Revitalizacija semiakvatičnih i terestičnih zajednica u obalnom pojasu jezera Palić
 - 3.2. Sanacija i remedijacija nagomilanog sedimenta i formiranje wetland u sektor II
4. **Praćenje stanja kvaliteta vode i životnih zajednica jezera Palić**
 - 4.1. Poboljšanje monitoringa parametara kvaliteta vode i sedimenta
 - 4.2. Uspostavljanje sistema monitoringa stanja akvatičnih i semiakvatičnih životnih zajednica

Najviše je urađeno vezi sa tačkom **1.5.** formiranje zaštitnog pojasa (buffer zone):

1. Zavod za Urbanizam definisao obuhvat koji će se raditi - istočna obala IV sektora jezera Palić (do Velikog pojila)
2. Pokrenuta konverzija zemljišta (poljoprivredno u gradsko-građevinsko)
3. Upravljač je obavio biotopsko kartiranje obuhvata i dao predloge zoniranja prema prostornom položaju prirodnih vrednosti, kao podlogu za PDR
4. Počela izrada koncepta Plana detaljne regulacije obuhvata od strane Zavoda za urbanizam Subotice

Slika 1. Panonski zvezdan
(*Tripolium pannonicum*
subsp. pannonicum)

Slika 2. Slatina - lokalitet kod Krvavog
(Omladinskog) jezera

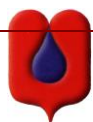
Realizovane su i neke od aktivnosti u vezi sa tačkom **3.1.** Revitalizacija životnih zajednica jezera Palić:

1. Upravljač je sproveo probni izlov (izlov ribe u naučnoistraživačke svrhe, u skladu sa rešenjem o uslovima zaštite prirode broj: 03-117/2 od 25.03.2013.) na IV sektoru jezera Palić
2. Od nadležnog Ministarstva upravljač je potraživao Dozvolu za sanacioni izlov (na osnovu člana 29, stav 3 i 6 Zakona o zaštiti i održivom korišćenju ribljeg fonda („Sl. Glasnik“ RS, br. 36/2009 i 32/2013 – odluka - US).

II. Sprovođenje mera aktivne zaštite prirode

Sprovođenje mera aktivne zaštite prirode koje se odnosi na zaštitu staništa/vrsta kao i suzbijanje invazivnih vrsta u programskom periodu je realizovano kroz aktivnosti:

- košenje ispod ZOO vrta u cilju očuvanja staništa vlažne livade (kod kanala Tapša)
- praćenje stanja na staništima u II stepenu zaštite u cilju pripreme kartiranja, monitoringa i drugih aktivnosti
- uklanjanje suvih stabala, vađenje stabala zapadnog koprivića duž aleje hrastova i uklanjanje podrasta invazivnih vrsta u okviru Parka prirode „Palić“ (Rešenje o uslovima zaštite prirode Broj: 03-1382/2 od 04.09.2013.)
- suzbijanje invazivnih vrsta i revitalizacija vlažnih i močvarnih staništa na obali I sektora jezera Palić (Rešenje o uslovima zaštite prirode Broj: 03-1778/2 od 16.12.2013.)

Slika 3. Pokošena vlažna livada – lokalitet kod Tapšinog kanala

III. Unapređenje stanja dela ribarskog područja – jezero Palić

Sprovedene su planirane aktivnosti u skladu sa *Godišnjim programom upravljanja ribarskim područjem „Palić – Kireš – Ludaš“*:

- Realizovan je izlov ribe u naučnoistraživačke svrhe prema rešenju o uslovima zaštite prirode (Rešenje broj: 03-117/2 od 25.03.2013.). Izlov je obavljen u skladu sa član 45, Zakona o zaštiti i održivom korišćenju ribljeg fonda („Sl. glasnik RS“, br.36/2009)), a naučna – stručna kuća – PMF Institut za biologiju i ekologiju, Novi Sad, je nakon obavljenog izlova dostavila izveštaj o realizovanim aktivnostima *Procena stanja ihtiofaune na delu ribarskog područja „Palić – Kireš – Ludaš“* (dopis broj: 01-63 od 02.09.2013.) sa preporukama o selektivnom izlovu svih introdukovanih vrsta ribe
- Nakon dobijenog rešenja o uslovima zaštite prirode za sanacioni izlov ribe (rešenje Pokrajinskog zavoda za zaštitu prirode broj: 03-1683/4 od 16.12.2013.) od nadležnog Ministarstva je potraživana Dozvola za sanacioni izlov ribe (na osnovu člana 29, stav 3 i 6 Zakona o zaštiti i održivom korišćenju ribljeg fonda („Sl. Glasnik“ RS, br. 36/2009 i 32/2013 – odluka - US).
- Aktivnosti na uklanjanju nagomilanih biljnih ostataka i pojedinačnih uginulih riba sa preliva između sektora jezera Palić i Krvavog jezera su realizovane u kontinuitetu.

Slika 4. Ribolovac na obali jezera u okviru Parka prirode „Palić“

IV. Povećanje brojnosti populacija strogo zaštićenih i zaštićenih vrsta kroz održavanje i revitalizaciju staništa

Aktivnost su realizovane kroz posebne projekte u saradnji sa Udruženjem ljubitelja prirode „Riparia“. Upravljač ovim projektima pruža logističku podršku i istovremeno obavlja nadzor u poštovanju uslova zaštite prirode. Tokom druge polovine 2013. godine su realizovane sledeće aktivnosti:

1. Revitalizacija mesta gnežđenja zaštićenih i strogo zaštićenih vrsta ptica na ptičjim ostrvima Paličkog jezera - Održavanje i monitoring gnezdeće populacije galebova na ostrvu u drugom sektoru jezera Palić je rađeno u kontinuitetu (očišćen je teren - ostrvo, obavljen je monitoring gnežđenja i markiranje gnezdeće populacije veštačkim markerima). Identifikovano je ukupno 42 (+/-5) gnezdećih parova crnoglavog galeba - *Larus melanocephalus* i 950-1050 (+/-50) gnezdećih parova običnog galeba - *Larus ridibundus*.

Slika 5: Gnezdo galeba na ostrvu u II sektoru jezera Palić

Slika 6: Galebovi na ostrvu u II sektoru jezera Palić

2. Aktivnosti na zimskom hranjenju ptica – u zimskim mesecima 2013. godine se odvijala kontinuirana prihrana i monitoring ptica na lokalitetu *Tapšin kanal* – (II stepen zaštite).

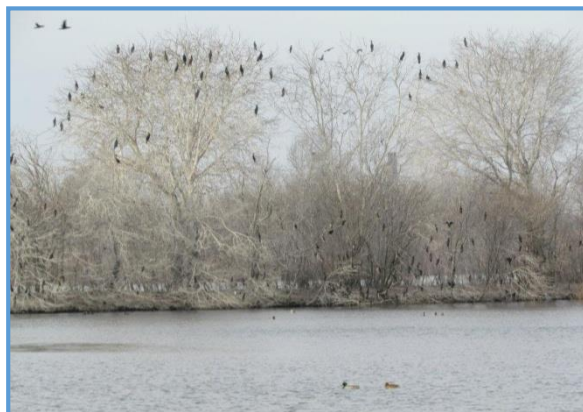

Slika 7: Postavljanje hranilice za ptice na lokalitetu Tapšin kanal

Slika 8: Monitoring i markiranje ptica veštačkim prstenovima na lokalitetu Tapšin kanal

3. Monitoring vodenih ptica (obilazak terena, registrovanje faunističkih podataka) je obavljan u kontinuitatu.

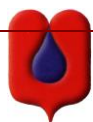

Slika 9.
Kormorani na
na ostrvu u II sektoru jezera Palić

Slika 10.
Monitoring i markiranje
vodenih ptica veštačkim prstenovima
na lokalitetu Tapšin kanal

4. Praćenje prolećne i jesenje migracije ptica kroz zaštićeno područje (monitoring, prstenovanje - markiranje ptica aluminijumskim prstenovima po međunarodnim standardima) je realizovano u više navrata tokom jesenjih meseci (perioda migracije).
5. Aktivnosti na uključivanju mladih u aktivnu zaštitu barske kornjače (*Emys orbicularis*) na Palićkom jezeru – praćenje stanja staništa i populacije barske kornjače – aktivnost je realizovana tokom trajanja eko kampa na Ludaškom jezeru.
6. Monitoring populacije čigri - nastavak aktivnosti na projektu „Povratak čigri na Palićko i Ludaško jezero“ u okviru kog su 2009. godine postavljene platforme za gnežđenje na jezeru Palić. Monitoring je obavljan u više navrata.
7. Program aktivne zaštite ptica dupljašica postavljanjem veštačkih gnezdilišnih duplji – tokom 2013. je na području III stepena zaštite (lokalitet: pored kanala Tapša) postavljeno 20 veštačkih gnezdilišnih duplji za ptice pevačice. Tokom godine je obavljeno markiranje mladunaca veštačkim prstenovima i rađen je monitoring nakon gnežđenja u više navrata.

Podaci o projektnim aktivnostima, kao i izveštaji u vezi sa navedenim projektima Udruženje ljubitelja prirode „Riparia“ je dostavilo upravljaču. Liste sa identifikovanim taksonima i markiranim taksonima ptica su, u skladu sa članom 68, stav 1, tačka 8 Zakona o zaštiti prirode („Službeni glasnik Republike Srbije“ broj 36/2009, 88/2010 i 91/2010 – ispr.), dostavljene Pokrajinskom zavodu za zaštitu prirode.

Održivo korišćenje

S obzirom da je karakter zaštite u odnosu na vrstu objekata koje ona obuhvata kompleksan - park prirode sa turističkim, banjskim, rekreativnim i manifestacionim sadržajima - koji se koristi kao javna površina, upravljač je kroz čuvarsku i stručnu službu intenzivno radio na usklađivanju korišćenja sa režimima zaštite. Čuvarska služba je kroz nadzor ograničavala korišćenje na dozvoljene vidove (član 6 Odluke).

Upravljač u kontinuitetu radi na implementiranju odredbe iz člana 7 Odluke, (kroz rad čuvara) i sprovođenju odredbi člana 57 Zakona o zaštiti prirode (kroz rad stručne službe).

Praćeni su radovi na održavanju javnih zelenih površina koje je sprovodio *Sektor higijene i komunalnog održavanja*. Pribavljani su uslovi zaštite prirode za sve radove na održavanju zelenila koji spadaju u redovno održavanje (košenje, zalivanje, grabuljanje, održavanje leja i žbunastih nasada). U tom smislu su za vanrednu aktivnost uklanjanje suvih stabala, vađenje stabala zapadnog koprivica duž aleje hrastova i uklanjanje podrasta invazivnih vrsta u okviru Parka prirode „Palić“ potraživani i dobijeni uslovi (Rešenje o uslovima zaštite prirode Broj: 03-1382/2 od 04.09.2013.). Rad na ovim aktivnostima je praćen od strane čuvarske i stručne službe.

Upravljač je nastavio rad na održivom upravljanju tršćacima i košenju trske u zimskom periodu, kroz aktivnost *Program korišćenja tršćaka na zaštićenim područjima* za koji postoji rešenje o uslovima zaštite prirode (br.03-120/2 od 23.12.2013. izdatog od strane Pokrajinskog zavoda za zaštitu prirode).

Izrada i donošenje upravljačkih dokumenata

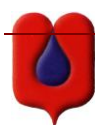
Upravljač je planirao da se do 15. novembra 2013. izradi i donese *Godišnji program upravljanja Parka prirode „Palić“ za 2014. godinu*. Međutim, imajući u vidu da *Program upravljanja zaštićenim područjem Park prirode „Palić“* važi do kraja juna 2014. i da je do juna 2014. godine planirana priprema, izrada i procedura donošenja *Plana upravljanja Parka prirode „Palić“ za period 2014-2018.*, godišnji program za drugu polovinu 2014. upravljač će izraditi paralelno sa planom upravljanja za period 2014-2018. i na bazi istog.

Do juna 2014. realizovaće se priprema, izrada i procedura donošenja *Pravilnika o unutrašnjem redu i čuvarskoj službi* kao i *Odluke o naknadama za korišćenje* Parka prirode.

Obeležavanje

Do kraja 2013. godine su preuzeti podaci i uređena je baza podataka prema novom aktu o zaštiti (kartografski i geodetski). Pripremljene su table/ oznake u skladu sa *Pravilnikom o obeležavanju zaštićenih prirodnih dobara* (Sl.glasnik RS br. 30/92, 24/94 i 17/96) i predstoji postavljanje na odgovarajuća mesta.

Zasnivanje informacionog sistema

U skladu sa obavezama upravljača tokom programskog perioda se nastavilo sa razvijanjem baze podataka u funkciji upravljanja, korišćenja i praćenja stanja u novom prostornom obliku zaštićenog područja.

Baza sadrži podatke koji se odnose na sprovođenje režima i mera zaštite i unapređivanja. U cilju efikasnijeg praćenja delatnosti čuvarske službe kao i adekvatnog planiranja obilaska terena i izvršenja ostalih radnih zadataka, u postojeću interaktivnu bazu podataka za sva zaštićena područja kojima upravlja JP "Palić-Ludaš" sada se unose i podaci koji se odnose na novu zaštitu Parka prirode "Palić".

Baza se dopunjuje fotografijama zaštićenog područja, retkih i ugroženih vrsta, kao i fotografijama koje se odnose na nedozvoljene aktivnosti u zaštićenom području (elementi za prijavu nadležnoj Inspekciji). Nastavilo se sa praksom povezivanja terenskih beleški čuvara (terenski dnevnik), terenske prijave, prijave Inspekciji, fotografija nedozvoljene aktivnosti i tačnih koordinata mesta (stepena zaštite) na kom se desila predmetna nedozvoljena aktivnost u jednu celinu. Osim fotografija, zapažanja i drugih relevantnih podataka, unose se i tačne geografske koordinate mesta na kome se nalaze populacije retkih vrsta, kao i veličina populacije i njen prostorni raspored

Protivpožarna zaštita

Zaštita od požara otvorenih prostora Parka prirode "Palić" je bazirana na sprovođenju mera prevencije od širenja požara prilikom spaljivanja zaostale vegetacije na oranicama koje se nalaze oko područja. Budući da su pomenute aktivnosti sezonskog karaktera, čuvarska služba je tom periodu sprovodila pojačani nadzor, kontrolu i praćenje aktivnosti. Pored delovanja u vanrednim situacijama, upravljač kontinuirano obavlja aktivnosti u cilju sprovođenja mera protivpožarne zaštite u saradnji sa ostalim korisnicima prostora :

- realizovano je svakodnevno praćenje vremenskih uslova i stanja gorivog materijala u cilju procene tekuće opasnosti od pojave požara
- organizovano je osmatranje i obaveštavanje o pojavi požara tokom požarnih sezona
- na izuzetno ugroženim područjima, velike površine pod travnatom vegetacijom ili trskom, obavljao se svakodnevni nadzor
- na lokalitetima izletišta u kontinuitetu je kontrolisana upotreba i loženja vatre
- zaštita od požara realizovana je u saradnji sa poljočuvarskom službom jedinice lokalne samouprave Subotica kao i Vatrogasnom službom Ministarstva unutrašnjih poslova Subotice
- tokom oktobra meseca čuvarska služba je prošla osnovnu protivpožarnu zaštitu

Sve aktivnosti protivpožarne zaštite u Parka prirode „Palić” realizovane su kroz aktivnosti čuvarske službe prema gore planiranim elementima.

Organizacioni i materijalni uslovi za izvršenje Programa

U skladu sa Odlukom o zaštiti (član 17) predviđeno je da se sredstva za realizaciju upravljanja, održavanja, unapređivanja Parka prirode „Palić” definisanih planom upravljanja obezbeđuju iz budžeta Grada Subotice, gradskog Fonda za zaštitu životne sredine, od naknada za korišćenje zaštićenog područja, prihoda ostvarenih obavljanjem delatnosti Upravljača (Odluka o obavljanju komunalnih delatnosti, Sl. list Grada Subotice br. 2/2013 i 7/2013) i iz drugih izvora u skladu sa zakonom (posebni projekti).

Imajući u vidu da je novoproglašeni Park prirode dobrim delom svojih površina po funkciji i javno zelenilo, razlikuju se dva delokruga za finansiranje. Jedan je vezan za obavljanje poslova upravljanja zaštićenim područjem u skladu sa članovima 68, 109 i 110 Zakona o zaštiti prirode što je elaborirano ovim programom. Drugi delokrug je održavanje funkcija zelenih površina (Odluka o obavljanju komunalnih delatnosti, Sl. list Grada Subotice br. 2/2013 i 7/2013) koji se definiše u godišnjem *Programu održavanja javnih zelenih površina, u turističkoj zoni na zaštićenom području PP Palić i Programu održavanja čistoće u turističkoj zoni na zaštićenom području PP „Palić“*.

Za realizaciju *Programa upravljanja zaštićenim područjem Park prirode “Palić” za period 2013-2014. godine* obezbeđena su namenska sredstva za:

1. Čuvanje i unapređenje zaštićenog područja (obilazak terena, oprema za čuvarsku službu, administrativni poslovi, obuka čuvarske službe, materijalni troškovi, zarada rukovodioca sektora, stručnog saradnika, tri čuvara zaštićenog područja)
2. Obeležavanje zaštićenog područja (postavljanje novih oznaka, obeležavanje granice, održavanje, troškovi izrade novih oznaka i obeležavanja)
3. Održavanje zaštićenih područja (aktivne mere zaštite - zarada radnika iz drugog sektora)
4. Prikazivanje zaštićenog područja (troškovi izrade štampanih media i info panoa)
5. Praćenje stanja zaštićenog područja (zasnivanje informacione baze, zarada koordinatora čuvarske službe, zarada stručnog saradnika za obaveze po članu 57 Zakona o zaštiti prirode)
6. Administrativni troškovi

Visina i izvor potrebnih finansijskih sredstava

U skladu sa Ugovorom br. II-401-523/2013 od 12.03.2013. godine finansirani su poslovi predviđeni ovim *Programom* u periodu do 31.12.2013. Sredstva se realizuju sa funkcije 560-Fond za zaštitu životne sredine prema ugovoru u ukupnom iznosu 4.000.000,00 dinara.

Za period do juna 2014 očekuje se realizacija po istom modelu i novom ugovoru koji će važiti za 2014. godinu. Projektovana vrednost za aktivnosti do juna 2014. godine je data u novembru 2013. godine.

